

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 89.

CHICAGO, ILL., TOREK, 1. AVGUSTA—TUESDAY, AUGUST 1, 1922.

LETO (Vol.) VIII

REVOLUCIJA V BRAZILJI.

Rio de Janeiro, 31. julija. — Upori, ki so izbruhnili že pred par dnevi v južni Braziliji v Rio de Janeiro in Pernambuco so se razvili v prave divje boje, ki so do danes zahtevali že obilne žrtve na obeh straneh.

Že pred par dnevi, ko je resnost položaja dosegla vrhunec položaja, je brazilska vlada zasegla vse časnike s svojo cenzuro, trgovine v Rio de Janeiro so pozaprla, ker so vladne čete bombardirale mesto. Vladne čete so mesto Rio popolnoma obkolile in boj je trajal več dni, brez, da bi o njem vedel najmanjše stvari zunajni svet. Število vladnih čet se je cenilo nad 2. tisoč, dočim je pešica upornikov, kakor pravi poročilo samo 16. po številu zadrževalo vso to vladno vojaško silo, da ni mogla pri odločilni bitki več ur zavzeti mesto Rio. Vladne čete so izgubile baje nad 200 vojakov mrtvih in več ranjenih.

Upor se je pričel, ko je brazilski predsednik Epistacio Pessoa hotel na svojo roko in po svoji lastni volji instalirati svojega kandidata Lima Castro, kot gubernorja v provinciji Pernambuco. Ljudstvo se je pri tem razjarilo in je pričelo demonstrirati proti predsednikovem nameravanju in je zahtevalo, da se instalira za gubernorja njihovega kandidata Sig. Enriqueja, ki so ga izvolili s svojimi glasovi. Ker predsednik Pessoa ni upošteval ljudske volje je nastal nered in ljudstvo se je uprlo proti njemu. Duh upora se baje širi tudi po drugih provincijah proti Pessoa, ki hoče v tem slučaju gospodovati in brazilškem ljudstvu z silo in mečem.

Predsednik Pessoa mobilizira vse vojaške sile, da nastopi z vso skrajnostjo proti uporu, ki je nastal. Koliko bo imel vspeha z avtoritativnim nastopom bo v kratkem pokazala bodočnost.

GRŠKA PROGLASI SMIRNO ZA AUTONOMNO DRŽAVO.

Paris, 31. julija. — Grški kralj Konstantin je baje proglasil Smirno za autonomno državo pod protekcijo Grčije.

V zavezniških krogih je to povzročilo velike sumnje proti Grčiji. Vse dvomi, da Grčija namerava navaliti v kratkem svoje sile na Carigrad. Zlasti se je ta dvom pri zavezniških povečal, ko je zadnji teden grška vlada izkrcala okoli 25. tisoč vojaštva v bližini turške meje.

Francoske mornariške čete, ki so nastanjene v Carigradu so celo prejele povelje, da Grkom na noben način ne smejo pustiti v Carigrad, ako bi slednji kaj takega poskušali. Zapovedalo se jim je tudi streljati in se spustiti v boj proti Grkom pri vsakem enakem poizkusu.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

LEWIS UPA, DA SPRAVA JE BLIZU.

Philadelphia, Pa., 31. julija. — Po zadnji konferenci voditeljev združenih premogarjev v tukajšnjem mestu, se je internacijsalni predsednik John L. Lewis izjavil, da ugodna znamenja kažejo, da bo skupna mirovna konferenca med združenimi premogariji in operatorji v najkrajšem času sklicana.

Lewis je tudi naznanil, da je že več operatorjev pokazalo svoje želje do skupne konference glede plač in da po večini že komaj čakajo, da bi se jih povabilo na tak sestanek.

FARRINGTON ZA SODELOVANJE.

Philadelphia, Pa., 31. julija. — Mr. Frank Farrington predsednik illinojskih majnarjev je ob zaključku konference izjavil:

"Gremo nazaj v Illinois in gledali bomo, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da prepričamo in pregovorimo illinojske operatorje, da se bodo udeležili skupne konference glede plač, ki jih bomo določili za prihodnjo plačilno lestvico. Illinojčanje smo bili vedno in tuji vedno bomo za skupno sodelovanje z uradniki unije združenih ameriških premogarjev, zlasti pa smo za solidarnost v teh časih, ko se gre za našo skupno organizacijo bolj, kot kedaj v zgodovini."

SPLOŠNO MNENJE PREVLA DUJE, DA BO STAVKA KMALU PORAVNANA.

Po namigavanju obeh strank za spravo je soditi, da stavka ne bo trajala več dolgo. Operatorje sicer na tihem jezi, ker so propali z vsemi mogočimi poizkusi, da bi zlomili delavsko solidarnost v premogarskih vrstah. Osramočeni so in hočijo, kakor polite kure. Premoga zmanjkuje—poletje se že skoro poslavlja, industrijska podjetja povprašujejo za premogom, nekatera že celo odslavljajo svoje delavce radi pomankanja premoga in zapirajo tovarne. Vlado je pričelo to že samo skrbeti, kaj bo ako se stavke ne poravnajo. Dvignila se je parkrat iz svoje zaspanosti in zagrozila, da bo zasegla pregovore, zatem je ponudila protekcijo operatorjem, ako prično z obratovanjem in konečno je zopet obmolnila, ker solidarnost v delavskih vrstah stoji neomajena. Operatorji sedaj uvidevajo, da druge pomoči, ni, kakor ugoditi pravičnim zahtevam delavcev, pa bo nastal zopet ljubí mir. Seveda, premogarski magnatje bodo pri pogajanjih še vedno iskali dlake v jajcu napram premogarjem, vendar lahko računamo, da delavska solidarnost bo tudi tukaj vstrajala pri zadnji postojanki, ki je na poti, ki vodi do konečnega cilja do zmage premogarjev.

AMERIKA PRIZNALA BALTIŠKE DRŽAVE.

Državni department v Washingtonu je priznal baltiške države. Priznanje teh držav ki so Letska in Estonska je bilo zadržano iz gotovih vzrokov po bivšem predsedniku Mr. Woodrow Wilsonu, ki je vedno vstrajal na stališču, da Rusije se ne sme razdeliti na evropskem kontinentu. Predsednik Harding in tajnik Hughes pa sta sklenila te države priznati, na podlagi samoodločevanja narodov in da te države so pokazale s svojimi demonstracijami, da so v stanu gospodariti same sebe. Tudi se navaja, da je sedajna boljševiška vlada v to privodila. Narodi teh držav se posamezno narodno ločijo in bi seveda v duhu Wilsonove okokrine o samoodločevanju bili tudi upravičeni do popolne neodvisnosti pod svojo lastno administracijo, toda Wilson je imel v te kraje drugi vpogled, ki je bil po njegovem dokazovanju važnejši, kot neodvisnost malih držav, ki tedaj tudi niso kazale nikakih garancij, da bi bile možne eksistirati.

Evropski diplomatje, katerim je pravica posameznih narodov navadna španska vas, jemljejo to poročilo z velikim veseljem na znanje. Ne iz vzroka, da bi želeli malim narodom pravice in neodvisnosti, ampak pri njih se gre zato, da kolikor mogoče oslabe moč slovanske Rusije. Oni dobro preduvidevajo, da Rusija se bo prej ali slej otrešla sedanje boljševiške more, in da bo prišlela krmilo pravi slovanski duh, ki bo zaklal otrokom slave: "Vkup vboja gmajna!" Slovanov se boje, zato bodo imele nalogo od zavezniškov zadrževati skupni napredek slovanov.

Pa tudi nove države ne bodo imele posebnih ugodnosti pod okoliščinah v katerih se nahajajo. Faktično ne bodo družega kakor mučniki na račun drugih narodov. Kadar bo Rus silil proti svojemu sovražniku bo mandral čez nje, kadar bodo sovražniki Rusije silili v Rusijo, bodo tudi mandrali čez nje. Ako se temeljito pomisli nakane zavezniškov, ni ustvarjenje teh malih držav okoli slovanske Rusije ničesar drugega — najmanj iz ljubezni do samoodločevanja narodov — ampak, da bodo imeli nekoga, ki bo vlekel za nje kostanj iz zerjavice.

ČASNIKARSTVO MED ČRNCI.

Washington, D. C. — Črnici v Združenih Državah imajo 113. političnih časnikov in 14. magazinov.

Iz tega in nujnih zahtev po premogu v industrijskih krogih, brez katerega ne more eksistirati naša industrija več dolgo, je sklepati, da čas, ko se bo premogarsko stavko poravnalo ni več daleč.

RAZNE NOVICE.

KITAJCI SE PRIPRAVLJAJO NA NOVI BOJ.

Shankaiwan, 31. julija. — General Wu Pei Fu je pronašel potom svoje tajne špijonaže, da se general Čang pripravlja z vso hitrostjo na novo ofenzivo. Svojo črto temeljito utrjuje in vse kaže, da se pripravlja na novi velikanski boj.

IRSKI NACIJONALISTI SE PRIPRAVLJAJO NA ZADNJI NASKOK.

Dublin, 31. julija. — Vojaške sile irskih nacionalistov, se pripravljajo na zadnji naskok na republikanske upornike, ki imajo pod svojo kontrolo še par postojank. V Corku in Kerry-u. Ako bodo nacionalisti iztrgali iz rok upornikov še te zadnje postojanke, bodo uporniki popolnoma uničeni in brezpogojna podaja je izogibna.

ZDRUŽENE DRŽAVE NAJ ČAKAJO.

Paris, 31. julija. — Zavezniki so sklenili, da se odplačilo Združenim Državam na dolgčasno odloži. Prvo in najvažnejše je po sklepu zavezniškov reparacijsko vprašanje, zatem pa pride na vrsto odplačevanje dolga.

ZANIMANJE ZA PRIMARNE VOLITVE.

Washington, D. C., 31. julija. — Po vseh političnih krogih vlada danes veliko zanimanje o izidu, ki ga bo prineslo danes v petih državah primarno glasovanje. Zlasti se pričakuje z veliko zanimanjem primarnega izida o senatorju Reed-u v Missouri, ki je zadnje dni vodil silni politični boj s svojo politično stranko.

PREDSEDNIK OREGON BOLAN.

Mexico City, 31. julija. — Predsedniku Oregon, ki je pred par tedni obolel, se je zdravstveno stanje poslabšalo. Zdravniki so mu svetovali, naj odide v kako dobro bolnišnico v Združene Države.

ZA 50c VLOŽIL TOŽBO.

Grand Rapids, Mich. — Advokat Thomas McAllister je vložil tožbo proti tukajšnji družbi, ki lastuje cestno železnico, za 50c za katere ga je sprevednik ogoljufal. Ko se ga vprašali, ako se mu vidi vredno za 50c vložiti tožbo, je rekel: "Pri tem se ne gre za denar, ampak za principe pravice."

DE VALERA SE VRNE V AMERIKO.

New York, N. Y. — Glasom vesti iz Anglije se je baje De Valera znani republikanski vodja na irskem tajno vkrcal na ladjo in je že na poti v Združene Države.

IZ JUGOSLAVIJE.

Umril je v Dobropoljih v ponedeljek, dne 3. julija po noči starosta župnije: Janez Sternad, podomače "Erjavčev oče" s Ceste. Mož je dosegel izredno starost 91 let. Bil je poznan daleč na okoli in bil skozi 54 let cerkveni ključar podružnice sv. Antona na Zdenski rebri. Romarji sv. Antona se gotovo dobro spominjajo starčka, ki ni nikoli zamudil shoda pri sv. Antonu. Poročen je bil celih 70 let. Od njegovih otrok so mu že vsi pomrli razun ene hčere, ki je poročena v Podgorici. Tudi nobeden njegovih bratov in sestere ne živi več. Pred več leti je umrl njegov sin Janez, ki mu je bil izročil gospodarstvo. Sedaj je na domu že veliko let gospodar vnuk ranjkega, ki je bil pa več let v Ameriki, pa se je pred par leti vrnil. Kako ga je bil vesel rajni očka! Večkrat je tožil, zakaj ne pride domov, da bi vsaj vedel, komu bo domačijo zapustil. Dasiravno so mu noge že odpovedale, je takoj drugi dan zjutraj s težavo prišel k fari povedati: vrnil se je "sinovlji sin" in v zahvalo prejel sv. zakramente. S posebnim veseljem se je rajni spominjal rajnega dekana žužemberškega Tavčarja, ki je bil njegov sovrstnik in nekaj dobropoljski kaplan. Rajni je prišel tudi volit kot najstarejši volivec ob zadnjih volitvah v ustavotvorno skupščino. Sam se je izrazil, če je treba, da hoče voliti, tudi če se mu roke tresejo. Bil je odločen pristaš Slov. ljudske stranke. Bil je mož trnega krščanskega prepričanja. Rad je pohvalil domačo hišo, da mu zelo strežejo. Večkrat je bil previden s sv. zakramenti, v četrtek zjutraj pa smo ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zlatomašniški jubilej. Monsignor Franc Jančar, duhovnik nemškega viteškega reda bo praznoval 14. julija jubilej zlatomašništva. Rojen v Škocjanu na Dolenjskem je bil l. 1872. posvečen za duhovnika in je kmalu nato stopil v nemški viteški red ter je kot tak več let sodeloval v Metliki in Podzemlju. Leta 1883. je bil poklican na Dunaj, kjer je bil skoraj štirideset let župnik v cerkvi nemškega viteškega reda v prvem okraju in obenem mojster novicev. Leta 1893. je bil od papeža Leona XIII. imenovan za častnega komornika. Monsignor Jančar je po svojem delovanju znan širom slovenske domovine in se je z veliko vne- mo udeleževal dobrodela akcije ob priliki ljubljanskega potresa.

Šikaniranje duhovnikov v Dalmaciji. "Jadran" poroča, da so v zadnjem času začeli demokratski prenapetosti v Dalmaciji po kdo ve kateri naredbi odvezemati duhovnikom po tri četrtnine njihove že itak naravnost sramotne plače. Predno dobi duhovnik odvzeti denar pajaj, mora obleteti vse instance in narediti nebroj prošenj.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Za katoliški tisk.

Nobena stvar danes na svetu ni večje važnosti, kakor je tisk. Kdor ima tisk, ta je gospodar sveta. Zato čitamo koliko milijonov je na pr. boljševidna vlada v Rusiji in po svetu potrošila samo za tisk, da so ustanavljali po Rusiji in zunaj Rusije časnike, ki so se borili za boljševidne ideje. Zato kapitalisti s tolikimi milijoni vzdržujejo svoje liste po vseh deželah in mestih. Zato pred vsem protikatoliški in protivinski elementi toliko žrtvujejo po vseh deželah in med vsemi narodi za svoje časopise. Zato so tudi slovenski protivinski elementi, ki so se zčružili pred vsem tukaj v Ameriki, da bodo narod okužili z brezverskimi ideami in s protikatoliškim fanatizmom, najprej poskrbeli, da so si organizirali mogočen tisk, ki jim naj bi odprl pot do slovenskih hiš in potem do slovenskih vernih src. Da, posebno med Slovenci in Hrvatni vidimo jasno na svoje oči, (in kdor ni popolnoma slep ali zaslepljen, ta mora to videti), — kako strašno škodo je naredil slab tisk med ubogim ljudstvom, ki ni imelo dobrega časopisa, da bi mu branilo njegove svetinje. Mej tem, ko smo katoliški možje spali, je sovražnik delal in ustanavljajal tiskarno za tiskarno, list za listom, tako da smo pred leti imeli razun malega tednika, vse časopise odločno protivrske.

Velikrat čujemo tožiti katoliške može po naselbinah, ko vidijo, kako so drugi narodi ostali verni tudi tukaj v Ameriki, koliko so katoliki drugih narodnosti dosegli, kako krasne cerkve imajo, kako velike šole so si postavili, kako imajo velike sirotišnice, hiralnice in druge dobrodelne zavode — Slovenci pa smo tako odpadli od vere, da imamo primeroma tako malo cerkva. 125 tisoč Slovencev pa ima komaj trideset slovenskih župnij, tako malo šol in nič dobrodelnih zavodov. Vendar, ako se vprašamo, kdo je to naredil? Samo en odgovor je — **slab tisk.**

Po vsem tem bi pa človek sodil, da nas bodo te žalostne razmere izmodrile, da bomo vsi katoliški lajki in duhovniki stopili skupaj in ustanovljali vsepovsod katoliške tiskarne in izdajali liste, brošure in podučne obrambene liste. Človek bi mislil, da bomo vsi kot en mož videli velikansko potrebo apostolata katoliškega tiska med nami in bomo vsi delali kot en mož za njega okrepljenje.

Pa je tako? —
Koliko srečnejši so bili drugi narodi v Ameriki.
Potrebo katol. tiska so spoznali med Poljaki redovniki Resurrectionisti in si postavili za glavno nalogo svojega delovanja — časnikarstvo, da si ni to njihov namen. Potreba časa in naroda jih je prisilila k temu. Danes imajo veliki političen dnevnik Dzenik Chicagoski in več tednikov in poljski narod v Ameriki jim je hvaležen za njihove žrtve, katere so prinesli zanj, da so mu dali najpotrebnejšega kruha, dobrega berila. Dokler bo le en poljski katolik v Ameriki živel, ne bo pozabljeno delo teh blagih redovnikov.

To so spoznali med Čehi češki redovniki benediktini pri Sv. Prokopu v Chicago. Videli so, da je edina rešitev naroda — katoliška redovna tiskarna in katoliški politični listi in so jo začeli. Velikanski so bili boji, katere so ti pionirji prestali v tem svojem delu. Njih tiskarna je dvakrat bankrotirala, ker niso dobili od naroda dovolj pomoči, ker je bilo že toliko zastrupljeno. Vendar redovniki sami so stopili skupaj vstrajali so. Videli so, da je njihova glavna dolžnost pred Bogom in pred narodom, da vstrajajo, da vse žrtvujejo in izdajajo politične katoliške liste in rešijo naroda vero. In danes? Katoliški Čehi jim vedo hvalo in so jim hvaležni. Narod vidi, kako velikansko dobroto so mu storili, ker so mu dali katoliško časnikarstvo in potem časnikarstvu mu rešili najdražji biser — sv. vero.

To so spoznali med Litvini redovniki OO. Marianiti v Chicago. Malo jih je bilo komaj pet, ko so začeli svoje misijonsko delo. Toda takoj so videli, da bo vse njih misijonsko delo zastoj, da je ljudstvo lačno samo enega kruha — katoliškega časnikarstva. Ustanovili so zato tiskarno. Z velikanskimi žrtvami so si jo prva leta vzdržali, oo. so stradali, da so dali narodu berila in obrambe. Vendar č. oo. so se zavedali, da je to njih dolžnost, da se izpostavijo za svoj narod. In danes, po dolgih letih težav, žrtev finančnih in moralnih, prav blizu naše slovenske cerkve imajo veliko tiskarno, kjer izdajajo dnevnik in več političnih časnikov in narod jim je hvaležen in jim bo hvaležen, ker oni so bili s svojo tiskarno, ki so mu kupili vero, rešili mu katoliško vero svojih očetov.

Tako med drugimi narodi, tako med drugimi katoliki.
Kako pa je med nami? — O tem bomo pa govorili pri drugi priliki.

NOVA BLODNJA MED PREKMURSKIMI SLOVENCMI.

Mažaronski fanatizem rodi med ubogimi prekmurскими Slovenci silno žalostne sadove. Ne samo, da je marsikaterega naščuval proti 'kranjski' cerkvi in sicer s tolikim fanatizmom, da ga je pahnil popolnoma od cerkve in sicer od vsake cerkve, temveč jih je veliko naredil v popolne brezverce in deloma tudi v moralne propalice. To pripoznava vsak vsaj nekoliko zaveden prekmurški Slovenec.

Sedaj se je pa, oglasil med tem narodom v Chicago še nov Luter Martin in začel oznanjevati novo vero. Pred seboj imamo cirkular, katerega nam je prinesel prekmurški rojak, kjer neki Martin J. Tampa po-

ziva svoje rojake, naj se pridejo k njemu učiti iz "biblije". On z veseljem oznanjuje in glasi neko kraljestvo božje ljudi, ki sedaj žive na zemlji, ki pa nikdar ne bomo umrli. Pravi, da je že milijone takih srečnih ljudi. "Če hočeš znati kaj več, kaj sveto pismo pravi nato, pridi k meni, kdor si, in jaz ti bom iz srca rad pomagal, kajti ura je tu, da naj ljudstvo zna to božjo resnico."

Seveda so naši Prekmurci v Chicago prepametni, da bi se dali slepiti od kakih novih Lutrov Martinov. Zato so se samo nasmejali in pometali ta cirkular "Trošt Ludi Sveta" v smeti, kamor spada.

IZ SLOVENSКИH NASELБIN.

Pittsburgh, Pa. — Cenjeni g. urednik: — Zopet se oglasim s par vrsticami v našem priljubljenem listu Edinosti. Dne 8. julija smo imeli žalostni dan v naši župniji, ko se je od naš poslavljaj naš špriljubljeni dolgoletni župnik Rev. Father Mertel. Šel je v stari kraj na počitnice in obeneem je bil primoran spreči svoje težavno delo radi svojega slabega zdravlja. Šel bo začasno tudi na Dolenjsko v Toplice se zdraviti.

Za odhodnico so priredili preč. g. župniku faranje naše cerkve slavnostno večerjo v K. S. Domu. Pri tej priliki so nastopali razni govorniki in govornice. V imenu faranov in v imenu KSKJ. je nastopil njen glavni podpredsednik John Mravintz. V imenu K. S. Doma predsednik Frank Golob. V imenu ustanoviteljev te župnije Ignacij Glatch. V imenu šolskih učevk Frank Golobič. V imenu šolskih deklic Matilda Rihter. V imenu dr. Najsv. Imena in za družstvo sv. Družine D. S. D. George Weselich. V imenu dr. Krščanski mater Mary Matičič. Govoril je tudi Dr. Jos. Grahek, vrhovni zdravnik KSKJ. Za njim J. J. Henlon, F. Zbašnik in John Varoga za dr. Prešern. Zatem je govoril tudi naš začasni kapelan Rev. Father Majer, zanjim tudi sedajni začasni župnik Rev. Father Sojar. Nazadnje pa se je oglasil on, kateremu v počast je bil ta večer prirejen naš preč. g. župnik Father Mertel, kateri se je ganjen do solz prav lepo zahvalil in lepo priporočil novega začasnega župnika, kot dobro dušo, da naj bomo tudi novemu župniku tako naklonjeni, kakor smo bili njemu. Zabava se je končala v veliko zadovoljnost vseh, ki so se vdeležili te slavnosti, ko smo se pittsburghnje poslovili začasno od svojega dolgoletnega dušnega pastirja.

Nadalje naznanjam, da bomo v naši župniji obhajali dne 15. avgusta na dan Velikega Šmarna veliko slavnost pet-in-dvajset-letnico naše slovenske župnije Matere Božje. Sedajni g. župnik se pridno pripravlja, da se bo tako ta dan proslavilo s kar največjo slavnostjo. Zato že danes apeliram na vse Slovence v Pittsburghu in okolici, da se kar v največ mogočem številu udeležite te slavnosti, da bo tako slavnost tudi v prid naše Cerkve. Za postrežbo in izvrstno zabavo bo najboljša preskrbljeno za to bo skrbel odbor. O celem programu bom še kaj več poročal prihodnjic.

John Golobič.

La Salle, Ill. — Stavka na katero smo odšli 1. aprila zadnjo spomlad. plava v svojo smer naprej in kakor razvidno se lašniki prav malo menijo, da bi isto poravnali. V tujakšnem okrožju ravno nimamo sitnostij s stavkokazi, kakor imajo to po drugih majnah. Tudi ni brezposelnih, stavkarji so si vsi nekod poiskali razna dela po tovarnah v La Salle in bližnjih mestih.

Vesti, ki jih prinaša razno časopisje, da bo vlada mobilizirala premoogarje za na delo so naravnost smešne. Odkje bi si vlada vzela to pravico, ko pa na drugi strani govori, da nihče nima pravice braniti posameznikom na delo, ako tako sami hočejo. Tu seveda misli stavkokaže, katere ona varje s svojo roko. Da, v času smo, ko se kapitalistični grom in peklo družita proti organiziranemu delavstvu. Toda, organizirano delavstvo se tega ne boji, ampak krepko koraka naprej proti svojemu cilju k zmagi. Pozdrav vsem stavkarjem širom Amerike.

J. K.

V naše uredništvo ima pismo iz starega kraja Mr. Anton Kastelic. Pismo je oddano na pošto v Trebnjem na Dolenjskem.

Detroit, Mich. — Čutim se dolžnega, da napišem par vrstic glede mnenja, ki ga je sprožil in obrazložil članek za katoliški dnevnik v 85. številu. Edinosti. Članek je izrazil popolnoma moje mnenje, in upam, da tudi tisočeri drugih slovenskih rojakov, ki se verujejo v nauke sv. vere njih očetov in mater. Pozno se sicer dvigamo katoličanje iz svojega spanja, vendar po mojem prepričanju bolje je pozno, kakor nikoli. Stvar je navidez težka in ne bo dospela k svojemu cilju brez žrtev. Toda če smo res katoličanje, kakor se trkamo na svoja prsa, potem žrtve nas ne bodo strašile, temveč še dajale bodo nam poguma za dobro stvar.

Vsak pravičen in pošten katoličan mora dati priznanje listom "Ave Maria," "Edinost" in "Glasniku Presv. Srca Jezusovega" v delovanju za ideale krščanstva in naše vere. Kdor bi to tajil tem listom, ni pravičen in resnicoljub. Priznanje mora dobiti vsak, kdor ga zasluži, in če se mu ga ne da, je krivica. Zato bi ne bilo prav, ako bi ne dali priznanja tudi našim listom, ki so tekom svojega obstanka pa do danes že marsikaj storili za prosperit katoliške misli. Koliko slovenskih družin so rešili ti listi, po naselbinah kjer ni slovenskega duhovnika. Božje nauke so zanašali v slovenske naselbine in na kredit teh listov lahko rečemo, je bila v Ameriki iztrgana marsikatera slovenska duša iz vragovih krempljev. To sem omenil le mimogrede, da se resnice ne pozabi.

Kar je članek nadalje omenjal glede važnosti katoliškega dnevnika je resnično, da naš vpliv bi se povečal za par sto procentov, ako bi dobili svoj lastni katoliški dnevnik. Pogledimo samo sedaj, ko izhaja po trikrat na teden, koliko večji vpliv ima med ljudstvom. Kaj bi še le bilo, ko bi ga slovensko ljudstvo po naselbinah čulo vsak dan. Socijalistične pesmi se čujejo vsak dan, naše se ne. In zakaj se nebi tudi naše? Le tedaj bo zamogel slovenski priseljenc v Ameriki ločiti slabo in dobro, ko bo slišal, obe strani, jedno tolikrat, kot drugo. Socijalisti žrtvujejo za svoj tisk vse, pa ne bi mi, ko se gre za resnico, za katoličanstvo? Kdor tukaj omahuje, temu je že malo za katoliške principe. In ravno takim je najbolj potreba dobrega katoliškega časnika, da ga bo utrdil v njegovi veri in prepričanju.

Jaz Vam danes pošiljam v ta namen \$10.00 pozneje bom še po svoji moči. Samo Vas prosim, začnite z dnevnikom, slovenski narod ga potrebuje! Pozivljam pa tudi vse rojake po drugih naselbinah, da store svojo dolžnost in širijo list v svojih naselbinah. Vsem ključem naprej za katoliški dnevnik!

Andrej Kotarič.

Chisholm, Minn. — Zvestobo do smrti sta si obljubila v cerkvi sv. Jožefa dne 19. julija Mr. Jožef Šuštaršič iz Dulutha in Miss. Jennie Rus. Nevesta je hči znanega rojaka John Rusa iz Balkana. Poročil ju je Rev. Father Schifferer. Želimo njima mnogo sreče in blagoslova božjega!

— Mr. John Strle je prejel te dni iz stare domovine od svojih starišev prežalostno vest, da mu je doma umrl njegov brat Jožef, ki se je ponesečil in utonil. Pokojni je bil star 21. let in je služil pri vojaki v Osijeku v Slavoniji, dne 11. junija se je šel kopat v Dravo, ponesečil je zašel v vrtinec, tako da si ni mogel več pomagati in je utonil. Pokojni je bil blag in dober mladenič in vse ga je rado imelo. Bil je tudi od malega zvest član Marijine Družbe in Orla v Starem trgu pri Ložu. Doma pa je bil iz Kozarišč pri Starem trgu. Mr. Strletu izražamo naše globoko sožalje. Pokojnemu pa želimo mir in pokoj!

Poročevalec.

Iz Dolge vasi na Salabolskem. —
Še predno se je zlato solnce dvignilo izza gora, so se odprle moje oči v pondeljek jutro. — Kakor mora me je morila skrb o ženitovanju mojega prijatelja Franceta Taprijaznega. — Vstal sem, pogledam na uro, bilo je četrto do petih. — Nič spati ne morem, koga pa naj počnem ob tej rani jutranji uri. — Spucaj si črevlje, skrtači si obleko, da se boš postavil na ženitovanju. — Čez pol ure so se črevlji svutili, kakor ogledalo. Obleka skrtačena — ne enega praška ni bilo na njej. — Dober boš — še smodko v usta — pa boš fantič, kakoršnega ni v devetih farah!

Dopolone se je poslavljalo in v farni cerkvi je zazvonil zvon — polдне je zvonilo. — Gregor, treba bo iti, da ne boš prepozen. — Nažgal sem si smodko in sem se podal na pot. Na kornjerju sem dobil karo. — "Where to?" modro zarezhi konduktur.

"Take seven cents and call me off at Cukajoga avenue!"

Stopim v karo in se vsedem poleg krasne mlade dame. Postrani izpod klobučka me je pogledala in nalahko zakašljala. — Kašljaj cokolja, kolikor se ti poljubi, kaj se Gregor meni za te — on gre na svatbo — on bo vesel!

"Cukajoga avenue next!"
Vstanem in stopim doli. — Tam sredi bloka je stala gruča otrok. Pridem med nje z vprašanjem:

"Do you know where Mr. Frank Taprijazni lives?"

"Yes 'sir! He was married today! Some bird he is! There right in the next house he lives!"

Vstopim v hišo in v drugem nadstropju zaslišim "kranjsko harmoniko". Muzikant Gašper je polko navijal in plesali so, da je bila nevarnost, da se tla uderejo. — Izza miže me je zagledal France Taprijazni in steče k meni. Na ves glas je zaklical — nevem če o' veselja ali kaj — "Živijo! Gregor! Dajga je (Dalje na 3. strani)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjam, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 1.90	50 lir \$ 2.90
1,000 kron 3.60	100 lir 5.30
5,000 kron 17.50	500 lir 25.00
10,000 kron 34.00	1000 lir 50.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street
Chicago, Ill.

V NEDELJO POPOLDNE.

- 6. Nedelja. — Gospodova izprememba.
- 7. Ponedeljek. — Kajetan spok. Donat, sp. muč.
- 8. Torek. — Cirijak, Larg in Smaragd, m.
- 9. Sreda. — Roman, muč. Emigrij, šk.
- 10. Četrtek. — Lavrencij, muč.
- 11. Petek. — Tiburcij, muč. Suzana, dev.
- 12. Sobota. — Klara, dev. Hilarija,

CERKVENE ZAPOVEDI.

K deseterim božjim zapovedim moramo dohajati šestoro cerkvenih zapovedi, ki se tako imenujejo, ker jih je dala Cerkev; to se pravi: cerkveni predstojniki, ki imajo zakonodajno oblast od Jezusa Kristusa.

Cerkvene zapovedi morajo verniki ravno tako vestno in natančno izpolnjevati kakor božje zapovedi. Mi jih ne smemo prestopiti, da ne bi smrtno grešili in zaslužili večno pogubljenje. Ker so pa cerkvene zapovedi po svoji naravi človeške zapovedi, cerkvene zapovedi ne vežejo v slučaju nezmožnosti, nesposobnosti ali kakih posebnih težkoč in zaprek, cerkvene zapovedi dovoljujejo dispenzo. S temi zakonitimi izjemami smo pa dolžni cerkvenim zapovedim ravno tako pokorščino, kakor jo dolgujemo božjim zapovedim, ker te zapovedi prihajajo od pastirjev, ki nas vladajo v imenu Boga, tem duhovnim pastirjem moramo biti pokorni kakor Bogu samemu, ker Odrešenik je rekel: “Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje.” (Luk. 10, 16.)

Namen cerkvenih zapovedij je 1) da nas podpirajo v izpolnjevanju božjih zapovedij in odredb Jezus Kristusa; 2) da se vadimo v sinovski pokorščini, spoštovanju in ljubezni, katero dolgujemo naši Materi, sv. katoliški Cerкви.

Med vsemi cerkvenimi postavami, odredbami in čločili je posebno šted zapovedi, ki se v posebni meri tičejo vseh vernikov, in te zapovedi imenujemo **šestero cerkvenih zapovedi**. Te so sledeče:

- 1.—da se zdržimo ob nedeljah in zapovedanih praznikih vsakega hlapčevskega dela in da gremo k sv. maši.
- 2.—da se postimo in zdržimo mesa ob dneh, kakor jih je določila Cerkev (to je, da se postimo v štiri-desetdanskem postu, na kvaterne dni, v petke v adventu in na gotove vigilije; da se zdržimo mesa ob petkih in drugih dnevih, kakor jih določa Cerkev.)
- 3.—da se spovemo svojih grehov vsaj enkrat v letu.
- 4.—da vredno prejmemo sv. Rešnje Telo o Velikonoči ali v času, ki je za to določen.
- 5.—da podpiramo naše cerkve, duhovne in šole.
- 6.—da ne sklepamo zakona razun pred župnikom in dvema pričama, da ne sklepamo zakona z ne-katoličani, ali s sorodniki do četrtega kolena, ali pa ob prepovedanih časih.

Razun teh šestoro zapovedi je še mnogo drugih; med temi je za naš čas najbolj primerna prepoved čitati **slabe knjige in slabe časnike**. To prepoved, katero odobruje že prirodni zakon, nahajamo že v dekretih prvih cerkvenih zborov katoliške cerkve, in jo najdemo potrjeno na Tridentinskem cerkvenem zboru. Tako vidimo tudi naše škofe, zbrane na drugem splošnem cerkvenem zboru Baltimorskem, da opominjajo svojo duhovščino, da naj skrbi, da bodo izginile iz hiš njej izročeni ovčice slabe knjige in slabi časniki: “Ker je naša naloga, da odpravimo to zlo (namreč slabo časopisje), da odverujemo to nevarnost od naših ovčic z vsakim sredstvom, ki je nam na razpolago, iskreno prosimo in rotimo posamezne dušne pastirje, ča pogostoma svare in opominjajo svoje ovčice, posebno pa družinske očete, da ne bodo držali ali pripuščali v svoje hiše knjige, ki so protiverške-

ga in protinavnega duha, da bodo posebno pazili, da ne bodo prišle take knjige in taki časniki v roke otrok; opozarjamo jih na besede sv. Pavla, ki obojso zanikerne in malomarne stariše, kakor da so zgubili vero: “Kdor ne skrbi za svoje, posebno pa za svojo družino, ta je zatajil vero, in je hujši ko nevernik” (I. Tim. 5, 8.)

Prijatelji, ne zaničujmo cerkvenih zapovedi; če storimo to, zaničujemo Kristusa samega, ki je rekel: “Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.”

APOLOGETIKA.

20.—“**Pokoj, mir brezvercev.**”

Ugovor.—Pravite, da brezverec nima nikakega pokoja, nikakega mira. Kot dolgoleten ateist vas pa zagotavljam, da mi vest nikoli ničesar, ne očita, da ne opazim pri sebi nikoli tistega nemira, o katerem govorijo duhovni. Tudi nisem opazil pri brezvercih, ko so umirali, nikakega strahu in nemira.

Odgovor.—Voltaire se je valjal strahu in bolečin na svoji smrtni postelji; en čas je zdihoval in prosil, en čas grozno preklinjal Boga. Zvijal se je kakor črvič, na katerega stopiš, razpraskal se je vsega s svojimi lastnimi nohtovi. Prosil je prijatelje, da bi poslali po duhovna Gaultier-a, toda njegovi brezverski tovariši se niso dali preprositi. Bližal se je njegov zadnji trenutek. V obupu je rekel: “Čutim roko, ki me grabi in me vleče pred sodnji stol božji!” Potem je divje zrl proti nogam postelje in rekel: “Hudič je tu —zagrabiti me hoče—dobro ga vidim, vidim pekel—o skrijte to pred menoj!” Njegov zdravnik Dr. Tronchin je pisal svojemu prijatelju Bonnetu: “Mislite na Orestovo divjanje. Tako je umrl Voltaire. Mučile so ga furije, in v teh mukah je umrl.”

So brezverci, ki mirno umrjejo. Je tudi umeten mir, posebno pri napuhu, kakor opazimo to pogosto pri zločincih, ki so na smrt obsojeni. Strel na vislice ali na električni stol, da niti z očesom ne bodo trnili. Je takorekoč grobna tišina, v kateri leži celo življenje trpinčena vest, milost božja, katero je v življenju tolikokrat zavrnil, ostane brez učinka. Je mir pred viharjem, ko Bog molči, dokler ne bo sodil, ko Bog pusti dušo v miru, ker jo toliko časa zlorabljal milosti.

Da pa brezverci v življenju nimajo pokoja, pa opazujemo lahko v vsakdanjem življenju. Kakor hitro pridejo z duhovnom vkup ali sploh s človekom, ki je veren, takoj bodo pričeli govoriti o veri, o cerkvi, o duhovnih in jih napadati, med tem ko vernemu kristjani niti na misel ne pride, da bi brezverce, bogotajce napadal. Zasmehovanje, zaničevanje, norčevanje iz vere da sklepati samo na nemirno vest...

In če tudi priznamo, da vsaj začasno ne čutijo nobenega nepokoja v svojem srcu! Kaj sledi iz tega? Predno so padli tako daleč, so morali izbojevati mnogo notranjih bojov, z vso silo so morali tlačiti in mučiti svojo vest, da je utihnila. Sedaj vest seveda molči, čas milosti je minul!

Če se od glavne železniške proge odloči stranska proga, te takoj pričetkoma ne opazimo; toda dalje ko se peljemo, toliko bolj se oodstranjemo od glavne proge in se peljemo mirno po novi progi v novi smeri.

Toda pokoj brezvercev ne traja dolgo: “Pax, pax! et non est pax! —Mir, mir!” pravijo, “in vendar ni miru!”

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.
(Nadaljevanje 2. strani.)

tukaj!” — Vsi gostje so ustali in me pozdravili za Francetom z veseljem “Živijo!” — Stiskal sem jim roko, bilo jih je toliko, da sem pozabil kje in kedaj sem pričel.

Nato smo sedli in v trenutku sem bil obkoljen od par kuharic, ki so me obsule z vprašanji: “kaj boš jedel Gregor, kaj boš jedel?”

“Nič! Saj nisem lačen, nikar me ne poprašujte!” Toda nadležne kuharice so vprizorile na me novo ofenzivo in kapitulirati sem moral Pred me se je postavil krožnik mesa in z njim ultimatum kuharic, ki se je glasil: “če ne boš jedel boš tepen!”

— Hočeš — nočeš — moraš, prijel sem za jedilno orodje in pričel otepati mi prinešeno jed. Jedel sem, da sem bil že ves potan, toda salamske kuharice so me silile še vedno naprej. — Petnajstkrat sem razpustil pas — potem si lahko mislite, da sem nekaj spravil pod streho. Ko se je to prvo moje poglavje na svatbi končalo, sem postrani videl, da je glavna kuharica — katere prej nisem poznal, sedaj vem le toliko, da se piše Špela Kokodaka — pomižknila muzikantu Gašperju, češ, le navij eno lušno, da se zavrtimo. — Zapela je harmonika in Gašpar je to pot navijal koračnico.

Predno sem se zavedel, že me je držala za roko Špela Kokodaka. “Gregor pojdi, da pokaževa še midva, da se znava vrtneti.” Vročje mi je postalo in v srcu se mi je rodilo vprašanje, kaj s teboj — pa ravno s teboj? Vendar Špela bi ne bila odnehala to sem vedel, sem si mislil, Gregor le vdaj se. — Vstal sem in odšel, kot aretirane na sredo sobe.

Špela se zasuče, jaz za njo — seveda neokretno, preveč sem naložil pri mizi in to me je težilo — trudil sem se na vso moč in hitel izmákati moje noge, pa zastoj Špela Kokodaka je bila s svojimi čolni vedno na mojih nogah. — Joj! zavpijem in kar zaostanem — to pot mi je Špela stopila na kurje oko — pri srcu se mi je zdelo, da me je zadel električni tok. Špela pa je mislila, da sem zaukal — da sem se razgrel — me stisne k sebi in me je v svojih močnih rokah, kar

IMENA SELSKIH FARANOV, KI SO DAROVALI ZA CERKVENE ZVONOVE.

Imena	Fara	Svota
Čemazar Peter, Selca	\$10.00
Paulich Anton, Selca	10.00
Gerbajs Marija, Selca	5.00
Kosmach John, Selca	5.00
Sluga Antonija, Selca	5.00
Rovtar Frank st., Česnice	5.00
Demšar Frank, Česnice	3.00
Benedik John, Selca	3.00
Omerzel Mary, Selca	3.00
Fajfar John, Ruden	2.00
Gregorich Mary, Jamnik	2.00
Kosmach Frank, Selca	2.00
Kavčič Mary, Selca	2.00
Košir John, Sv. Tomaža	2.00
Malesič Antonija, Selca	2.00
Ravnihar Frank, Sevlj	2.00
Šlibar Katarina, Sevlj	2.00
Šmid Ignac, Selca	2.00
Veber Lovrenc, Sevlj	1.50
Čemazar John, Sele	1.00
Duler Matilda, Sele	1.00
Kordeš Andrej, Jamnik	1.00
Pintar Matevž, Jamnik	1.00
Pičman John, Stare Loke	1.00
Rovtar Frank ml., Česnice	1.00
Rovtar Anton, Česnice	1.00
Šmid Anton, Selca	1.00
Solar Melhor, Jamnik	1.00
Kavčič Mary ml., Selca50
Kordeš Frank, Jamnik25
Pičman Lovrenc, Stare Loke25
Skupno	\$80.50

Prosimo da tisti, ki ste obljubili, da bodede darovali, imate še sedaj čas, da to storite lahko odati pri Edinosti, ali prinesete k John Kosmachu na 1804 West 22nd Street.

Michael Železnikar

JAVNI NOTAR V URADU “EDINOSTI”.

Izdeluje vsa NOTARSKA DELA kakor “affidavite”, pooblastila, kupne pogodbe za tu in stari kraj.

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

nosila po dvorani. Gašperju je mogla že spet pomižkniti, ker ta je pričel navijati koračnico hitrejše, da me je Špela vrtila, kakor za špas. Koliko jih je Špela z menoj zbil na tla, ne vem, ker nisem imel časa šteti, želel sem le priti iz njenih rok. Gašper se je menda utrudil in prenehal je. In hvala Bogu da je!

Kako smo se zabavali zatem, bom povedal prihodnjič. **Gregor Dajga**

Chicago, Ill. — V začetnem poročilu o našem feru je bila tiskovna pomota pri svoti, koliko smo naredili čistega do sedaj. Biti mora \$700.

— Umrl je rojaku Mr. Štefanu Žerdinu sinček Ignacij in bil pokopan iz naše slovenske cerkve s svetoma mašo preteklo sredo. Žalostni obitelji Žerdin naše iskreno sožalje.

— Železničarska stavka se je pokazala tudi pri naši zidavi šole, ko niso mogli dobiti materiala in so morali za nekoliko dni prenehati z delom.

— Meseca septembra bomo imeli zopet lepo slavnost, ko bomo blagoslovili šolske prostore. — Objednem bo isti dan tudi blagoslov nove zastave prekmurskega društva Sv. Križa. Obširne priprave za te slavnosti se bodo v kratkem začele.

V našem uredništvu se je oglasil zadnjo soboto naš prijatelj in dobrotnik Mr. John Cankar iz No. Chicago, Ill. V Chicago je prišel s svojim sinčkom k zdravniku, ki se je ponesrečil na 4. julija pri streljanju. Osmodilo ga po obrazu in poškosovalo občutno desno oko. Fanta zarávi neki posebni specialist za oči, ki ga bo v kratkem ozdravel. Mr. Cankarjevemu sinčku želimo, da bi skoraj okerval in ozdravel od poškosb.

CARNIVAL.

Vsem je znano, da hrvatska katoliška cerkev na Throop St., zelo siromašna. Da se cerkev malo opomore in začne izplačevati veliki dolg, odprla je veliki “Carneval” v korist cerkve. Carneval je začel 27. in bo trajal do 2. tedna. Tu se dobi Leoplons, konji, kolo in vsakovrstne igre. Ta prostor je na 18 Place med Throop St. in Loomis. Brate, Slovence vabimo, da pridejo in se zabavajo na teh zabavah. Zabava je vsaki večer od 7-9 ure.

ROMARJEM V CAREY, O.

Vsi oni Slovenci, ki mislijo tudi letos iti v Carey, O., naj si preskrbe tudi letos vozne listke za posebni vlak v Carey, O., ki bo šel iz Clevelandu 15. avgusta, v torek. Vlak bo odhajal iz Clevelanda ob 6.00 uri zjutraj (standard čas), ali ob 7 uri (Clevelandski čas). Vozni listki za vlak se bodo prodajali na Union Station in v mestu Cleveland, v pisarni Big four železnice. Vozna cena za tja in nazaj je letos samo \$2-70. Posebnega slovenskega romana ne bo iz raznih važnih uzrokov. Vendar, kakor čujemo bo tam preskrbljeno, da bodo tudi Slovenci lahko opravili sv. spoved v slovensčini.

Posebni vlak bo šel tudi iz Columbus, O., isti dan.

ZAHVALA IN NAZNANILO.

S tužnim srcem naznanjem, vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je zapustil po dolgi in mučni bolezni to solzno dolino, in previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal te dni ljubljeni soprog in oče

FRANK TOMŠIČ.

v Lorain, Ohio.

Pokojni je bil doma iz Sivška pri Cerknici. Umrl je v starosti 55 let. V Ameriki je bival dolgo vrsto let in med svojimi znanci je bil v obče priljubljen, kar je zlasti potrdil njegov lepi pogreb, ki so se ga njegovi znanci v tako velikem številu udeležili. Pokojni je bolehal na mučni bolezni na raku v želodcu, kateri ga je ujedal precej dolgo časa, dokler ga ni reveža spravil v hladni grob.

Posebno smo dolžni zahvale vsem, kakor Mr. Virantu, Mr. Urbasu in Mrs. Bombach-evi, ki so darovali za pogreb, automobile brezplačno. Zatem vsem, ki so pokojnega obiskovali v težkih mučnih urah bolezni in zatem, ko so ga prihajali kroit, ko se je nahajal na mrtvaškem odru. Vsem najprisrčnejša hvala! Zahvaljujemo se tudi dr. sv. Alojzija, ki ga je spremilo korporativno k zadnjemu počitku.

Pokojni je bil tudi več letni naročnik Ave Maria, za to ga vse čitateljem najtopleje priporočamo v molitev.

Ti ljubljeni soprog in predragi nepozabljeni oče pa počivaj v miru, naj ti sveti večna luč in na veselo svidenje nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

Francis Tomšič, soproga; Johana Debevc, Agnes Ivančič, Mary Tomšič, hčere; Frank, Joe in John Tomšič, sinovi.

POZOR!

KNJIGA “O LEPEM VEDENJU” JE ZLATA VREDNA.

Knjiga Vam pokaže, kako se morete vesti v različnih družbah, da dosežete spoštovanje in ugled.

Ker smo jih prejeli le nekaj izvodov zato pišite še danes po njo predno poide iz zaloge.

Cena \$1.00.

“**AVE MARIA**”,

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

GOSPODINJE POZOR!

Pravkar smo prejeli nekaj knjig

VARČNA KUHARICA.

To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice

MARIJA REMEC.

Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila. Knjiga je trdo vezana in stane 95c.

Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:

“**AVE MARIA**”,

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

ČRTOMIR IN BOGOMILA.

Novela. — Spisala Lea Fatur.
(Dalje.)

III.

Ne vrne se več rada poezija, občutljiva in nežna, kadar jo prepodi proza s tako osorno besedo. Izginile so lepe slike, zavest, ki je navdajala pisatelja, da pokaže svetu in Jadranu, da je zmoežen ustvariti tudi Slovence kaj velikega. Nika je prišlo nekaj čudnega. Čez dan so lebdela nejasne slike pred njim, ponoči so stale ostro začrtane okrog postelje, izginile so, kadar je odprl oči. Čutil je, da ne bo dosegel višine pisateljskega hrepenenja. Videl je, da uničuje resnica, kar je ustvarila domišljija, in vedel je, da mora podpirati in prekvasiti resnica vsako delo. A resnica se mu je umikala. V domovini pa so kritikovali. Očitali so mu meglentost, površnost in nezrelost. Pisatelj se je čutil užaljenega: Nehvaležna je domovina; On strada in se trudi za narod — a narod! — ni čuda, da ne roči tak narod velikih mož — saj jih ni vreden. In če bi jih imel — jih ubije. Pustil bo Niko vse in šel med pometače, ki žive brezskrbno, krasno življenje. Če se upa pasant kritikovati jih, mu zametejo oblak prahu pod nos, ob pisatelja se pa dreza in obreza vsakdo. Vse bo pustil, kakor so pustili drugi, kadar so si stekli doktorat in dobili službo. Tako je grozil Niko, ali prijatelji so ga ustavljali: Kaj bo rekel narod? Pusti kritike, naj kritikujejo, to je njihov posel. Kdo se meni zanje? Kritike so mnenje poedinca, ki je nanj vplivalo razpoloženje pri čitanju, osebna zavist ali slaba prebava. Nad slovensko revščino se ni uspel še veleum. Pisatelj ne more, kakor bi hotel, ker ga tlačijo malenkostne naše razmere — sicer bi bili doživeli pri nas že prava čuda. — Niko je uvaževal take in enake besede in ni šel med pometače. Skrbel je pa, da je prišel čimprej pod doktorski klobuk. Nekega lepega dne so oznanili časniki domovini pomembno vest: Vrši se promocija . . .

Pred njim so šli čudni glasovi v domovino. In niso mu zvonili, ko je prihajal, da predrami in reši narod, in niso ga sprejeli odprtih rok. Starejši gospodje so ga motrili ironično, mlajši zavistno: Eden več, ki išče kruha . . .

Še mati, ona ki je trpela toliko pomanjkanja zanj, ga ni sprejela s posebnim veseljem. Plaho je motrila sina, plaho ga je izpraševala . . . smejal se je osorno: "Dovolj sem star, mati . . . Ako verujete, ne branim vam . . . Jaz ne morem več. Nebesa — ni jih. Prostor, v katerem plava nebroid od vetrov slučajja nanesenih svetov, ni dom Boga, ne bogov. Pekel — ni ga. V osrčju zemlje gori ogenj, ki ugasne v teku časa. Ogenj pekla gori samo v našem srcu. Duša — ni je. Zavest, da živimo, to je vse. Vse, kar je, je gnilo, treba je podreti, uničiti, in sezidati novo. V novem svetu ne bo revščine, mati."

Jokala je mati, uboga žena. Mlčje je stregla sinu, ki je nosil na sebi pečat pogubljenja. Pravili so ji, da piše strašne stvari. Sram je je bilo Boga in ljudi, jokala je in molila. Lepega stanovanja, prijetnega življenja ob sinu ni bilo, s strahom je jemala, če ji je prinesel kak denar: Če ne lepi na tem denarju poguba pohujšanih duš . . . Dijake je morala od-sloviti, da ima sin prostora in miru — zdaj leže na vegasti mizi njegovi spisi, zdaj mu roje po glavi misli, ki bodo prenovile svet . . .

Zvoni, zvoni. Niko stisne glavo v blazino: Prokleti zvonovi! Preljete jih v topove, postreljajte in porušite vse, kar se ustavlja novemu redu. Prokleti zvonovi! Zvonijo kakor njemu v zasmeh . . . Rekli so mu, pravijo mu prijatelji, modri možje: Poišči si službe! — Niko se je obotavljal, a uvidel je sam, da se ne more utopiti v revščini. Začel se je lov na službe. Tu ga je priporočil ta, tam oni. Vsak je obetal, da poskrbi, da dobi mladi pisatelj službo, v kateri mu bo možno bogatiti našo literaturo. Ali! Skoro se je zavešel, da bi moral zatajiti samega sebe, ako bi dobil tako ali enako službo, spoznal je tudi, da ginejo v mladih ljudeh prevratne ideje, kadar dobe kos kruha in se jamejo bati zanj. Pa mu tudi niso hoteli dati nikakršne službe. Namigavali so mu, da se je preveč izpostavil; oženi naj se in uredi tako svoj kredit. Zakon in premoženje dasta možu neko podlago, na kateri bi dobil potem službo. Oženi naj se. Niko ni mislil na tako jasno rešitev položaja. Že so mu iskali, svetovali in izbirali nevesto. A nobena ni bila zanj in on ni bil za nobeno. In če bi tudi bila ženska zanj — mlada glavica se zaljubi v pisateljsko slavo — toda to ne odločuje vedno. Ženitev je kakor vojna, v kateri izkuša drug drugemu iztrgati več koristi. Če ima hči kaj dote, gleda mati tudi, kam jo da in komu; če je mati slepa, so tu prijatelji, varuhi, ki imajo odprte oči.

Pisatelj, ki hoče biti na Slovenskem samo pisatelj, je izobčen iz liste priporočljivih zakonskih kandidatov. Vpoštevalo bi se pač veliko pre-

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

moženje, bogati sorodniki — ali kdaj je imel slovenski pisatelj veliko premoženje in bogate sorodnike! in da bi imel take sorodnike, kaj ga ne bi zatajili — reveža pisarja? Premoženje in služba — to velja pri nas, človek uživa toliko ugleda, kolikor zasluži denarja. Take razmiere seveda niso mogle roditi pri Niku posebnih, velepoteznih del . . . Potreba najnavadnejših reči potlačila najvišji polet duha. Kar je spisal Niko, je šlo za stare dolgovce; novi predujemo so čakali novih del. Kritika pa je sprejemala neprijazno spise, ki so nosili pečat naglosti in pisateljevih potreb; brezobzirni uredniki so mu vračali poslano stvari s poučnimi opombami. Toda če bi ga kritikovali samo pri stranki, ki je bila od nekdanj sovražna svobodi duha —; a nepoznani kritiki so se oglašali v lastnem taboru. In mati je jokala tolikrat: "Pravijo, da so tvoji spisi pohujšljivi, prepovedani so po šolah . . . O, da sem doživela to od svojega sina . . ." Večkrat je pritisnilo mladega duha k tlom, večkrat se je vprašal, če ni bolje, da postane hinavec med hinavci in laže za kos belega kruha. Ali vselej je dvignil zopet uporno glavo, vračala se mu je vera v lastno moč, zavedal se je zopet, da spiše delo svetovne slave. Naj le bije prava ura — umolknele bodo zavistne in okorne duše, on pa bo zrl raz višino svoje slave pomilovaje na ves svet. Dozoreti mora sad, počakati je treba, da pride, kdo ve odkod in kako, zunanji vtis, ki razreši, kar vre in šumi v prsih in možganih. — "Treba ti je, da se zaljubiš", so mu govorili prijatelji. "Ti ne čutiš sam, ti ne čutiš živo, torej nas se more ogreti, kar nam nudiš. Ljudje bero radi o ljubezni, o dolgih objemih in blaznih poljubih. Ti pa govoriš vedno o nekem čelovanju, a ne poveš, ne kaj, ne kako . . . Piši rajši o ljubezni."

Niko se je smejal težke duše. V koga naj se zaljubi? V koketo, ki zna samo obračati oči in zavijati lase na najmodernejši način? V žensko, ki je duhovita in vsled tega zaljubljena sama v sebe? V žensko, ki je od sebe vrgla vero, balast prosvetljenim dušam? V žensko, ki sedi pokorno za ognjiščem, kuha in krpa in čaka moža? Tak vzor ni bil zanj. Še je lebdela pred njim bela podoba njegovih sanj — nobeni podobna je oga-njala vsako drugo žensko sliko.

Če bo pridna.	Je povedal.
Sitna gospodinja svoji služkinji: "No ti, kako je pa tebi ime?"	Oče svojemu sinčku: "No, kaj so te gospod učitelj danes vprašali v šoli?"
Nova služkinja: "Moje ime je 'Minka Minkova!'"	Sinček: "Vprašali so me, kaj ate in mama delajo doma."
Gospodinja: "Dobro! Torej Minka Minkova, ako boš pridna in rada delala, potem se bove dobro razumele."	Oče: "In kaj si jim povedal?"
	Sinček: "Da sta se včeraj stepala in da sta danes že prijatelja."

VSO ODPRAVO OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za ovratnike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.
1853-1855 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

BENJ. EICHHOLZER FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največje zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER
Trgovina razne železnine in pohištva
527 Main Street, Forest City, Pa.

BREZ UČITELJA se naučite angleškega jezika sami ako si kupite

SLOVENSKO-ANGLEŠKO SLOVNIČO

katera obsega:

- Prv idel: Glasoslovje.
- Drugi del: Obliskoslovje.
- Tretji del: Vaje.
- Četrty del: Pogovori iz vsakdajnega življenja.
- Peti del: Slovenski-Angleški Besednjak.
- Šesti del: Vprašanja in odgovori, ki jih mora znati ko prosi za državljanski papir.

V besednjaku je natančno pojasneno, kako se pišejo angleške besede in kako se jih mora pravilno izgovarjati. Iz te knjige se lahko vsak nauči angleškega jezika brez vsakega učitelja.

Knjiga je trdo vezana in ima 250 strani. Cena s poštnipo samo 90c.

AVE MARIA,
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Paznik na parku: "Gospod! Psom ni dovoljeno vstop na ta park!"

Gospod: "Saj to vendar ni moj pes."

Paznik: "Ni Vaš? Saj gre za vami!"

Gospod: "Saj tudi vi greste za mano, pa niste moj!"

* * *

Včerajšne bi rada.

Neka gospodinja groceristu: "Počem prodajati jajca?"

Grocerist: "Danes so 40c. ducat. Včeraj pa smo jih dajali po 30c. ducat."

Gospodinja: "Potem prosim, da mi daste včerajšne."

* * *

Nesreča.

Janko: "Da, to le lepo gospodično sem poljubil, toda stalo me bo pet dolarjev!"

Jožko: "Te je li dala aretirati?"
Janko: "Ne, ampak pri poljubu sem zdrobil njene ocale."

* * *

Dokaz da ni res!

Mati svoji hčerki, ki se je preveč kislo držala: "No, tako kislo se držiš, kakor bi sam pelin jedla!"

Hčerka: "To pa že ne more biti res! Moj ljubček je dejal sinoči, da sem sladka, kakor med!"

* * *

"K MAMICI."

Pravkar smo dobili iz starega kraja od urednika lista "Orliča" krasno dramskično igro "K mami-ci," ki je pred vsem namenjena slovenskim šolam. Kjer koli bodo priredili to igro, bo gotovo dobro vspela.

Naroča se pri nas in stane 22 iz-tisov, kolikor je igralnih oseb, — \$2.20. Na to igro opozarjamo zlasti slovenske šole, ki so vedno v stis-kah za igre. Imamo jo samo ome-njeno število iztisov.

To igro smo poskrbeli, ker smo bili od več strani naprošeni, da bi poskrbeli za jesensko sezono kake otroške igre za šole. Ta igra bo krasen imela vspah.

**SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"**

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cle-veland, Ohio. — Predsednik: Anton Gr-dina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupančič, 955 Addi-son Rd. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaefer ave. — Kolektor Ant. Smo-lič, 6411 Varian ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in so-boto ob pol 8 uri zvečer.
Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

Prijatelj delavca PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniško znamko
SIDRO.

RABITE TISKOVIN?

Kadarkoli potrebujete kakih ti-skovin, pisemskega papirja, kovert, kadar društva potrebujejo pravil, o-brnite se na našo tiskarno.

Nikjer ne boste dobili hitreje in točneje postrežbe, pred vsem pa ni-kjer ceneje, kakor pri nas.

Tiskarna Slov. OO. Franciškanov,
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

**BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA,
KLJUČAVNIC IN STEKLA.**

Prevzamem barvanje hiš zunaj in zno-traj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!